

Repertoriumnummer 2022/
Kamer G1
Datum van uitspraak 17 oktober 2022
Rolnummer 18/3932/A

- verzoekschrift/dagvaarding
na 31/01/2019
- aan te bieden voor registratie

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen afdeling Gent sectie burgerlijke rechtbank

Vonnis

In de zaak van:

Xxx

eisende partij,

hebbende als raadsman meesters VANREUSEL Rik en DE MAN Jeroen,
advocaten met kantoor te 9000 Gent, Heernislaan 91;

tegen:

HET KONINKRIJK SAUDI-ARABIË, VERTEGENWOORDIGD DOOR ZIJN AMBASSADEUR,
met standplaats in zijn ambassade te 1000 Brussel, Franklin Rooseveltlaan 45,

verwerende partij,

hebbende als raadsman meesters AKYÜZ Telli Nur en LEFEBVRE Paul,
advocaten met kantoor te 1050 Elsene, Louizalaan 480 B9,

VONNIST DE RECHTBANK ALS VOLGT:

I. DE PROCEDURE

[...].

II. VORDERINGEN

De **eiseres** vordert in haar dagvaarding van 9 november 2018 dat *“de schade die voortvloeit uit de valse publicatie, hun blokkeren van al hun netwerken en het missen van huidige en toekomstige contracten wordt vergoed”*. Zij vraagt de toekenning van een provisionele schadevergoeding van 1,00 euro tot haar definitieve schade is begroot.

In haar syntheseconclusie van 30 juni 2022, die op vraag van de rechtbank enkel de vraag naar de immuniteit van de verweerder betreft, vraagt zij *“Voor recht te zeggen dat verweerster in deze zaak niet beschikt over internationaalrechtelijke immuniteit.*

Uitspraak te doen over het verzoekschrift door eiseres neergelegd op 30.03.2021 door aanstelling van een gerechtelijk bemiddelaar, met toepassing van artikel 1734, §4 Gerechtelijk Wetboek;

De beslissing over de kosten aan te houden, minstens de vordering van verweerster tot veroordeling van eiseres tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding “begroot op 39.000 EUR” te herleiden tot 105,00 euro.”

De **verweerder** vraagt: “· Stukken 5, 6, 21 alsook het attest van 20 mei 2022 toegevoegd in stuk 19 van de stukkenbundel van eiseres van 30 juni 2022 uit de debatten te weren;
· De vordering van de eiseres onontvankelijk en ongegrond te verklaren;
· De volkenrechtelijke immuniteit van het Koninkrijk Saoedi-Arabië vast te stellen met als gevolg dat Uw Rechtbank geen rechtsmacht heeft om van deze zaak kennis te nemen;
· Eiseres te veroordelen tot alle kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op 39.000 EUR.”

III. BESPREKING

1.

Over de vraag tot wering van de stukken 5, 6, 21 en van het attest van 20 mei 2022 toegevoegd in stuk 19 van de stukkenbundel van eiseres:

Overeenkomstig artikel 740 Gerechtelijk Wetboek worden alle memories, nota's of stukken die niet ten laatste tegelijk met de conclusies of, bij toepassing van artikel 735, vóór de sluiting van het debat zijn overgelegd, ambtshalve uit het debat geweerd.

Volgens de verweerder dienen de vermelde stukken geweerd te worden uit het debat aangezien ze niet zijn neergelegd voor 15 maart 2022, zoals door de rechtbank ter zitting van 14 februari 2022 gevraagd.

De rechtbank stelt vast dat de partijen kennelijk onderling zijn overeengekomen om de ter zitting van 14 februari 2022 vastgestelde termijnen voor het neerleggen van syntheseconclusies te verlengen. De eiseres zou concluderen tegen 30 juni 2022 en de verweerder tegen 1 augustus 2022. (e-mail van 7 juni 2022 van de raadsman van de eiseres)

De stukken waarvan de verweerder de wering vraagt zijn door de eiseres neergelegd nog vooraleer zij haar syntheseconclusie heeft neergelegd. Zij dienen dus niet uit het debat te worden geweerd. De verweerder heeft deze stukken sowieso kunnen inzien en desbetreffend kunnen reageren in haar syntheseconclusie.

2.

Over de immuniteit van de verweerder

2.1

De vrijstelling van rechtsvervolging van Staten is een regel van internationaal gewoonterecht die de gerechten van een Staat verbiedt hun rechtsprekende bevoegdheid uit te oefenen over een andere Staat die daarin niet heeft toegestemd. Van deze regel wordt afgeweken wanneer de tegen de vreemde Staat ingestelde rechtsvordering betrekking heeft, niet op een handeling die hij heeft verricht in de uitoefening van zijn publiekrechtelijke macht, maar op een bestuurshandeling. Om te bepalen of de Staat een handeling heeft verricht in de uitoefening van zijn publiekrechtelijke macht, moet acht worden geslagen op de aard van die handeling en op de hoedanigheid waarin die Staat is opgetreden, rekening houdend met de context waarin de handeling werd verricht (Cass. 27 juni 2022, S.21.0003.F, concl. A. Henkes en Cass.

6 december 2019, C.18.0282.F, concl. P. De Koster, op <https://juportal.be>).

Bij het beoordelen van de vraag of de vrijstelling van rechtsvervolging al dan niet van toepassing is, moet worden nagegaan of de door de Staat verrichte handeling al dan niet in de uitoefening van haar soevereiniteit is verricht. De soevereine handelingen, die handelingen *iure imperii* uitmaken, worden door de vrijstelling van rechtsvervolging beschermd. Dit geldt niet voor bestuurshandelingen (*iure gestionis*) (zie Cass. 6 december 2019, C.18.0282.F).

2.2

Overeenkomstig artikel 12 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de immuniteit van rechtsmacht van staten en hun eigendommen van 2 december 2004 kan een Staat "*tenzij anders overeengekomen tussen de betrokken staten, (...) geen beroep doen op immuniteit van rechtsmacht ten overstaan van de rechter van een andere staat die voor het overige bevoegd is ter zake van een geding dat betrekking heeft op financiële schadevergoeding wegens overlijden of persoonlijk letsel, of schade aan of verlies van materiële eigendommen, veroorzaakt door handelen of nalaten waarvan gesteld wordt dat dat toe te schrijven is aan de staat, indien het handelen of nalaten geheel of gedeeltelijk plaatsvond op het grondgebied van die andere staat en degene die heeft gehandeld of heeft nagelaten te handelen zich op dat grondgebied bevond op het tijdstip van dat handelen of nalaten.*"

Voor de toepassing van de in dit artikel 12 vermelde uitzondering gelden aldus de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- (i) de schade bestaat uit een overlijden of persoonlijk letsel, of schade aan of verlies van materiële eigendommen;
- (ii) de handeling moet minstens gedeeltelijk op het grondgebied van de forumstaat plaatsvinden en
- (iii) de dader moet op het tijdstip van de betwiste handeling op het grondgebied van de forumstaat aanwezig zijn.

Aangezien de immuniteit de regel is, dient de uitzondering op die regel restrictief te worden geïnterpreteerd.

De Commissie voor Internationaal Recht (LLC) legt vermeld artikel 12 uit als volgt: "*Article 12 does not cover cases where there is no physical damage. Damage to reputation or defamation is not personal injury in the physical sense.*" (vrije vertaling: artikel 12 heeft geen betrekking op gevallen waarin er geen fysieke schade is. Reputatieschade of laster is geen persoonlijk letsel in de fysieke zin) ("Draft articles on Jurisdictional Immunities of States and their Property Commentary", *Yearbook of the International Law Commission*, 1991, Vol. II Part Two, p. 45, randnrs. 5 en 9 (stuk 16 verweerder)). Zij stelt dat het voornamelijk gaat om volgende soort schade: "*The areas of damage envisaged in article 12 are mainly concerned with accidental death or physical injuries to persons or damage to tangible property involved in traffic accidents, such as moving vehicles, motorcycles, locomotives or speedboats. In other words, the article covers most areas of accidents involved in the transport of goods and passengers by rail, road, air or waterways.*" (vrije vertaling: Artikel 12 heeft betrekking op toevallige dood, fysieke schade aan personen of schade aan lichamelijke zaken die betrokken zijn in verkeersongevallen, zoals rijdende voertuigen, motorrijwielen, locomotieven of speedboten.

M.a.w. de bepaling bestrijkt de meeste soort ongevallen die betrokken zijn bij het vervoer van goederen en personen per spoor, over de weg, in de lucht of over het water.) (*Ibid.*, p. 45, randnr. 4).

2.3

De betwiste handelingen

2.3.1

Het geschil ter zake betreft twee – voor de rechtbank afzonderlijke - handelingen. De eerste handeling betreft het doorspelen van informatie over de eiseres door het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de verweerder via haar ambassade in België aan haar Ministerie van Handel en Industrie (stuk 4 verweerder). De publicatie van een vermeend officieel persbericht waarin de eiseres wordt omschreven als een onbetrouwbare Belgische zakenvrouw is de tweede handeling.

2.3.2

Over de eerste handeling

Volgens de rechtbank betreft de eerste handeling om de Saoedische overheidsdiensten – al dan niet ten onrechte - te verwittigen over het feit dat het in het belang is van de Saoedische zakenlui om niet (langer) met de eiseres samen te werken, een uitoefening door de Saoedische ambassade in België van haar diplomatieke rapporteringsplicht en bijgevolg een daad *iure imperii*.

De volgende vraag die rijst, is indien de eiseres zich ter zake kan beroepen op de uitzondering van vermeld artikel 12. Zij stelt enerzijds financiële (patrimoniale) schade te hebben geleden gelet op het uitblijven van (toekomstige) contracten in Saoedi-Arabië en anderzijds te lijden onder morele schade, nl. een "*chronische vorm van posttraumatische stress*"

Gelet op hetgeen geoordeeld onder randnummer 2.2, is de rechtbank van oordeel dat deze vermeende schade niet valt onder de schade zoals bepaald in vermeld artikel 12. De uitzondering van vermeld artikel 12 is ter zake dus niet van toepassing op de eerste handeling.

2.3.3

Over de tweede handeling

De rechtbank heeft sowieso geen rechtsmacht om de tweede handeling te beoordelen aangezien die algeheel is gesteld in Saoedi-Arabië en niet op het Belgisch grondgebied.

2.4

Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank ter zake geen rechtsmacht.

3.

Over de gerechtskosten

De vraag rijst – gelet op het feit dat de rechtbank zich ter zake zonder rechtsmacht verklaart -

of een veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding kan worden uitgesproken.

Het begrip "rechtsmacht" heeft betrekking op de uitoefening van de rechterlijke macht in die zin dat het gaat om de afbakening van de opdracht van de rechterlijke macht van die van de andere machten en de Belgische hoven en rechtbanken. Het begrip "rechtsmacht" heeft betrekking op de uitoefening van de rechterlijke macht, zodat wanneer het voorwerp van de eis niet behoort tot het "imperium" van de rechterlijke macht, de rechter bij gebrek aan rechtsmacht de zaak uit handen moet geven.

Wanneer de rechter zich zonder rechtsmacht verklaart, wordt de procesverhouding beëindigd en zal de partij die ten onrechte een beroep heeft gedaan op de Belgische overheidsrechter, een rechtsplegingsvergoeding moeten betalen aan zijn opponent (H. Boularbah en V. Pire, "Actualités en matière de répétibilité des frais et honoraires d'avocat", in X., *Actualités en droit judiciaire*, Luik, Anthemis, 2010, 182, nr. 45 in fine).

De eiseres is de in het ongelijk gestelde partij. Zij dient te worden verwezen in de kosten.

De hoofdvordering, zoals vervat in de dagvaarding, is in geld waardeerbaar. Zij bevindt zich in de schijf van 0 tot 250,01 euro. Het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding bedraagt derhalve 210,00 euro.

Er is geen reden om dit bedrag te verminderen of te verhogen. De vordering van de eiseres is niet kennelijk onredelijk. Zij bewijst dat er negatieve informatie over haar is verspreid vanuit de Saoedische ambassade in België naar Saoedi-Arabië toe. De vraag die ter zake is gerezen is een principiële juridische discussie nopens de al dan niet immuniteit van de verweerder.

IV. BESLISSING VAN DE RECHTBANK

Recht doend na het tussenvonnissen van 7 juni 2021, verklaart de rechtbank zich, op tegenspraak, zonder rechtsmacht.

De eiseres wordt veroordeeld tot de kosten van het geding, niet begroot aan haar zijde omdat zij die zelf moet dragen en begroot aan de zijde van de verweerder op 210,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting door de **eerste kamer** van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op **maandag 17 oktober 2022**, waar aanwezig waren: